

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ 23 ΜΑΪΟΥ 2016

ΘΕΜΑ Α1

α. (Σχολικό βιβλίο, σελ.93) «Το κόμμα του Γ. Θεοτόκη ... των Αντιβενιζελικών»

β. (Σχολικό βιβλίο, σελ.213-214) Η επανάσταση του Θερίσου «είχε αποκτήσει ισχυρά ερείσματα ... προς τους επαναστάτες».

γ. (Σχολικό βιβλίο, σελ.151-152) «Με βάση το άρθρο 11 ... των ανταλλαξίμων». Μία ακόμη Μικτή Επιτροπή, η οποία συγκροτήθηκε τον Ιούνιο του 1914 και αφορούσε την εθελούσια ανταλλαγή των πληθυσμών δε λειτούργησε ποτέ.

ΘΕΜΑ Α2

α. Σ

β. Λ

γ. Λ

δ. Λ

ε. Σ

ΘΕΜΑ Β1

(Σχολικό βιβλίο, σελ.142-143) «Η επιστροφή των προσφύγων ... το δρόμο της προσφυγιάς».

ΘΕΜΑ Β2

(Σχολικό βιβλίο, σελ.157) «Την αστική αποκατάσταση ανέλαβε ... χρονικό διάστημα»

ΘΕΜΑ Γ1

(Σχολικό βιβλίο, σελ.78-79) «Παρά την έντονη αντίδραση ... της αρεσκείας του». Την τακτική αυτή του Γεωργίου κατέκρινε ο Χ. Τρικούπης στο άρθρο του «Τις πταίει» που δημοσίευσε η εφημερίδα «Καιροί». Σύμφωνα με το παράθεμα, που προέρχεται από το έργο της Ν. Μαρωνίτη «Η εποχή του Γεωργίου Α'», ο Τρικούπης θεωρούσε υπεύθυνο της πολιτικής κακοδαιμονία του τόπου και της παρατεταμένης κρίσης το παλάτι, το οποίο είχε διαστρεβλώσει το νόημα της συνταγματικής επιταγής και, αυθαίρετώντας, συγκέντρωσε ολόκληρη την εξουσία.

(Σχολικό βιβλίο, σελ.79) «Μέχρι την ψήφιση της αρχής της δεδηλωμένης ... κυβερνήσεις πλειοψηφίας». Ο Τρικούπης ήταν κατηγορηματικός ως προς την λύση που θα έπρεπε να επιλεγεί: δεν είναι δυνατό να καταλογιστούν ευθύνες στο λαό ή στα πολιτικά κόμματα. Το πραγματικό δίλημμα στην προκειμένη περίπτωση ήταν: Ή επαναστατική αντίδραση από το

λαό ή υποταγή στα βασιλικά κελεύσματα. Επιπροσθέτως, οι πολιτικοί ηγέτες αδυνατούν να ορθώσουν πολιτικό ανάστημα στις αυθαιρεσίες του βασιλιά, ενώ υπήρχαν και οι πρόθυμοι που «υπέθαλπαν» τις βασιλικές επιλογές του αυταρχισμού. Συνεπώς, πάντα σύμφωνα με τον Τρικούπη, απαιτείτο να σχηματίζονται στο εξής κυβερνήσεις πλειοψηφίας και να επικρατήσει ο δικομματισμός, ως μόνη λύση στα πολιτικά αδιέξοδα. Έτσι, μάλιστα, αποτρεπόταν η επαναστατική προοπτική, εκδοχή «λανθασμένη» και «ριψοκίνδυνη». «Ο βασιλιάς, υπό την πίεση ... του πολιτικού τοπίου». Η επίσημη αποδοχή πραγματοποιήθηκε με τον Βασιλικό λόγο, ο οποίος εκφωνήθηκε στις 11 Αυγούστου 1875. Εκεί τονιζόταν ότι από το 1863 που ανέλαβε τα υψηλά καθήκοντά του ο Γεώργιος δεν αναμίχθηκε ποτέ στη διαδικασία εκλογής των βουλευτών σεβόμενος πάντα την ετυμηγορία του ελληνικού λαού. Επιπλέον, στο απόσπασμα της ομιλίας του Γεωργίου επισημαίνεται ότι ο βασιλιάς ήταν αποφασισμένος να τηρήσει όχι μόνο το γράμμα, αλλά και το πνεύμα του συντάγματος του 1864, το οποίο, εξάλλου, καθιέρωνε την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας. Θεωρείται λοιπόν ως απαραίτητο προσόν, προκειμένου κάποιος να λάβει την εντολή σχηματισμού κυβέρνησης, να διαθέτει τη δεδηλωμένη εμπιστοσύνη της Βουλής, χωρίς την οποία η αρχή της λαϊκής κυριαρχίας και το δημοκρατικό πολίτευμα αναιρούνται. **(Σχολικό βιβλίο, σελ.80)** «Το διάστημα μεταξύ ... ο δικομματισμός θεμελιώθηκαν».

ΘΕΜΑ Δ1

α. (Σχολικό βιβλίο, σελ.25) «Η οριστική αντιμετώπιση ... ικανοποιητικό βαθμό». Όπως αναφέρει ο Θ. Καλαφάτης η διανομή των εθνικών γαιών από την κυβέρνηση Α. Κουμουνδούρου χαρακτηριζόταν από ορισμένες αδήριτες ανάγκες. Αρχικά, οι λόγοι ήταν οικονομικοί. Το κράτος θα αύξανε τα πενιχρά του έσοδα, αν εξαγοραζόταν μέρος των εθνικών κτημάτων. Επίσης, κερδισμένες απ' αυτήν την προοπτική θα ήταν οι τράπεζες και οι μικρές εμπορικές ομάδες, αφού ενισχύονταν οι φυτείες και ο μικρός και μεσαίος οικογενειακός κλήρος. Αυτή η πολιτική θα οδηγούσε στην αύξηση των εξαγωγών των αγροτικών προϊόντων, θα αναπτύσσονταν οι εμπορικές ομάδες και με τη σειρά τους οι δανειοδοτήσεις για την κάλυψη των τρεχουσών αναγκών των μικροϊδιοκτητών θα αποτελούσαν λόγο υγιούς λειτουργίας της οικονομικής δραστηριότητας. Φυσικά, το κράτος με την παραχώρηση των εθνικών γαιών θα στερούνταν το 25% της ακαθάριστης παραγωγής, αλλά αυτό θα αντισταθμιζόταν με νέες πηγές εσόδων, δηλαδή τους φόρους και την λογικά προσδοκώμενη αύξηση της παραγωγής. Από την άλλη, μολονότι δεν είχε κάνει την εμφάνισή του ένα άξιο λόγου κίνημα άκληρων αγροτών, ελάμβαναν χώρα καταπατήσεις εθνικών και εκκλησιαστικών καλλιεργήσιμων εδαφών από ακτήμονες ή μικροϊδιοκτήτες, ιδιαίτερα στην Πελοπόννησο. Αυτές οι εν δυνάμει εστίες κοινωνικών αναταραχών θα μπορούσαν να περιορισθούν ή να αποτραπούν αν το κράτος λειτουργώντας προληπτικά διένειμε «λαχίδια» από τις εθνικές γαίες. Τέλος, ακόμη και ο δευτερογενής τομέας της βιομηχανίας θα μπορούσε να ωφεληθεί, με τις αλλαγές που επιδίωκε στον αγροτικό τομέα ο εν λόγω πολιτικός. Τελικά, «σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις ... αρδευόμενα».

(Σχολικό βιβλίο, σελ. 43-45) «Το αποφασιστικό βήμα ... αγροτικό χώρο». Βασική επιδίωξη των Φιλελευθέρων ήταν να αποκατασταθούν οι Έλληνες χριστιανοί ακτήμονες της Μακεδονίας. Σε έναν χώρο, δηλαδή, με μεγάλη εθνική σημασία, όπου οι ποικίλες θρησκευτικές και εθνικές μειονότητες δημιουργούσαν ένα μωσαϊκό με εν δυνάμει

εκρηκτικές προοπτικές. Η αποκατάσταση των Ελλήνων ακτημόνων θα ενίσχυε το εθνικό φρόνημά τους, εν όψει μάλιστα του επερχόμενου πολέμου 1917-1918.

β. (Σχολικό βιβλίο, σελ.25) Ως προς την υλοποίηση του προγράμματος του Κουμουνδούρου, «από το 1870 ως το 1911 ... εθνικής αυτής ιδιοκτησίας». Ως προς την υλοποίηση της μεταρρύθμισης του Ελευθερίου Βενιζέλου, διαπιστώνεται ότι «με βάση αυτά ... σε καθεστώς μικροϊδιοκτησίας». **(Σχολικό βιβλίο, σελ.44-45)** Κατ' αυτόν τον τρόπο, όπως διατείνεται ο Α. Φραγκιάδης, αναπαράχθηκε στη Βόρεια Ελλάδα το μοντέλο της νότιας, πρότυπο πετυχημένο, τουλάχιστον από πολιτικής απόψεως, αφού συνέβαλε στην πολιτική και πολιτειακή σταθερότητα. Με αυτόν τον τρόπο η ελληνική παρουσία στις νέες χώρες πετύχαινε την απόλυτη νομιμοποίησή της. Μετά το 1923 οι καλλιεργούμενες γαίες που ανήκαν προηγουμένως σε ανταλλαγέντες Βουλγάρους και Τούρκους περιήλθαν σε Έλληνες ακτήμονες αλλά και σε μεγαλογαιοκτήμονες.